C/2025/1813

4.4.2025

P10_TA(2024)0048

Uruchomienie Funduszu Solidarności Unii Europejskiej w celu udzielenia pomocy Niemcom i Włochom w związku z powodziami, do których doszło w 2024 r.

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 27 listopada 2024 r. w sprawie wniosku dotyczącego decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie uruchomienia Funduszu Solidarności Unii Europejskiej w celu udzielenia pomocy Niemcom i Włochom w związku z powodziami, do których doszło w 2024 r. (COM(2024) 0480 – C10-0162/2024 – 2024/0284(BUD))

(C/2025/1813)

Parlament Europejski,

— uwzględniając wniosek Komisji przedłożony Parlamentowi Europejskiemu i Radzie (COM(2024)0480 – C10-0162/2024),

— uwzględniając rozporządzenie Rady (WE) nr 2012/2002 z dnia 11 listopada 2002 r. ustanawiające Fundusz Solidarności Unii Europejskiej ([1]),

— uwzględniając rozporządzenie Rady (UE, Euratom) 2020/2093 z dnia 17 grudnia 2020 r. określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027 ([2]), w szczególności jego art. 9,

— uwzględniając Porozumienie międzyinstytucjonalne z dnia 16 grudnia 2020 r. między Parlamentem Europejskim, Radą Unii Europejskiej i Komisją Europejską w sprawie dyscypliny budżetowej, współpracy w kwestiach budżetowych i należytego zarządzania finansami oraz w sprawie nowych zasobów własnych, w tym również harmonogramu wprowadzania nowych zasobów własnych ([3]), w szczególności jego pkt 10,

— uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1058 z dnia 24 czerwca 2021 r. w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego i Funduszu Spójności ([4]),

— uwzględniając rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2115 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiające przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzanych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR) i finansowanych z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) i z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 1305/2013 i (UE) nr 1307/2013 ([5]),

— uwzględniając swoją rezolucję z dnia 27 lutego 2024 r. w sprawie projektu rozporządzenia Rady w sprawie zmiany rozporządzenia (UE, Euratom) 2020/2093 określającego wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027 ([6]),

— uwzględniając swoją rezolucję z dnia 20 października 2021 r. w sprawie skutecznego wykorzystania przez państwa członkowskie środków finansowych z Funduszu Solidarności Unii Europejskiej (FSUE) w sytuacjach klęsk żywiołowych ([7]),

— uwzględniając swoją rezolucję z dnia 18 maja 2021 r. w sprawie przeglądu funkcjonowania Funduszu Solidarności Unii Europejskiej ([8]),

— uwzględniając sprawozdanie Komisji Budżetowej (A10-0020/2024),

A. mając na uwadze, że 30 maja 2024 r. w Niemczech wystąpiły ulewne deszcze, które na początku czerwca spowodowały ekstremalne powodzie na południu kraju; odnotowano sześć ofiar śmiertelnych, a Komisja szacuje bezpośrednie szkody łącznie na 4 131,6 mln EUR;

B. mając na uwadze, że 29 czerwca 2024 r. we Włoszech wystąpiły gwałtowne burze, w wyniku których w autonomicznym regionie Doliny Aosty wylały rzeki i potoki, co spowodowało łączne bezpośrednie szkody szacowane przez władze włoskie na 158,39 mln EUR;

([1]) Dz.U. L 311 z 14.11.2002, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2002/2012/oj.
([2]) Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 11, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2020/2093/oj.
([3]) Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 28, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinstit/2020/1222/oj.
([4]) Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 60, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1058/oj.
([5]) Dz.U. L 435 z 6.12.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/2115/oj
([6]) Teksty przyjęte, P9_TA(2024)0082.
([7]) Dz.U. C 184 z 5.5.2022, s. 82.
([8]) Dz.U. C 15 z 12.1.2022, s. 2.

1. wyraża najgłębszą solidarność ze wszystkimi ofiarami, ich rodzinami i wszystkimi osobami dotkniętymi niszczycielskimi powodziami w Niemczech i we Włoszech, a także z władzami krajowymi, regionalnymi i lokalnymi zaangażowanymi w działania pomocowe;
2. z zadowoleniem przyjmuje przedmiotową decyzję jako namacalną i widoczną formę solidarności Unii z jej obywatelami i regionami na dotkniętych klęską obszarach w Niemczech i we Włoszech;
3. ponownie podkreśla, jak ważne jest informowanie społeczeństwa o wymiernych korzyściach płynących z Funduszu Solidarności Unii Europejskiej (FSUE), również z myślą o tym, aby nadal zwiększać wiedzę obywateli o narzędziach i programach Unii;
4. podkreśla rosnącą liczbę poważnych, niszczycielskich i śmiercionośnych klęsk żywiołowych w Europie oraz wzywa państwa członkowskie i Komisję do inwestowania w środki łagodzenia zmiany klimatu i przystosowania się do niej, aby unikać ofiar śmiertelnych i strat gospodarczych; uważa, że budżet FSUE lub jego odpowiednika należy znacznie zwiększyć w kontekście planowanego wniosku Komisji w sprawie nowych wieloletnich ram finansowych oraz w związku z przewidzianymi negocjacjami międzyinstytucjonalnymi, i zaznacza, że FSUE lub jego odpowiednik muszą zapewnić obywatelom pomoc proporcjonalną do skali takich klęsk; zauważa, że znaczne zwiększenie budżetu FSUE umożliwiłoby państwom członkowskim skuteczniejsze i szybsze reagowanie na klęski żywiołowe, przy jednoczesnym zachowaniu innych instrumentów, w szczególności funduszy spójności, których głównym celem nie jest reagowanie na klęski żywiołowe;
5. podkreśla znaczne szkody wyrządzone przez powodzie na gruntach rolnych i w gospodarstwach, w infrastrukturze transportowej, a zwłaszcza w małych wsiach i miasteczkach poza obszarami zurbanizowanymi; podkreśla, że ze względu na zmianę klimatu wyspy i regiony przybrzeżne są szczególnie narażone na klęski żywiołowe; zauważa, że zjawiska takie jak trzęsienia ziemi, powodzie, erupcje wulkaniczne i susze, które mają wpływ również na jeziora i rzeki, stanowią coraz większe zagrożenie dla wielu regionów europejskich, zwłaszcza regionów śródziemnomorskich; zastanawia się, czy FSUE jest odpowiednio dostosowany do nadzwyczajnych potrzeb związanych z przystosowaniem się do zmiany klimatu na tych szczególnie wrażliwych obszarach; w związku z tym uważa, że wyspy i regiony przybrzeżne powinny otrzymać odpowiednie finansowanie w ramach FSUE, aby zaradzić ich szczególnym problemom; wzywa państwa członkowskie do uwzględnienia faktu, że klęski żywiołowe w szczególnym stopniu wpływają na słabsze grupy społeczne, a to ze względu na czynniki społeczno-gospodarcze, które dodatkowo ograniczają zdolność tych grup do podniesienia się po klęskach żywiołowych;
6. podkreśla, że FSUE jest jedynie instrumentem naprawczym i że Unia powinna również w dalszym ciągu podejmować działania polegające na przystosowywaniu się do zmiany klimatu i łagodzeniu jej poprzez wspieranie europejskich i krajowych strategii politycznych mających na celu zapobieganie klęskom żywiołowym; podkreśla, że w sprawozdaniu EEA nr 1/2024 pt. „Europejska ocena ryzyka związanego z klimatem" ostrzegano, że Unia nie jest przygotowana na skutki zmiany klimatu, oraz podkreślono potrzebę podjęcia działań, aby zidentyfikowane zagrożenia klimatyczne nie osiągnęły krytycznych poziomów; wzywa państwa członkowskie i Komisję do podjęcia niezbędnych środków, aby skłonić Unię do wypełnienia zobowiązań podjętych w porozumieniu paryskim; przypomina, że potrzebna jest skuteczna synergia z innymi strategiami politycznymi i programami Unii, oraz podkreśla, że państwa członkowskie powinny jak najlepiej wykorzystywać możliwości finansowania, w szczególności w ramach Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus i programów rozwoju obszarów wiejskich; wzywa Komisję do pilnej oceny wszelkich uzasadnionych wniosków państw członkowskich o przekierowanie środków w ramach krajowych planów odbudowy i zwiększania odporności na pomoc w przypadku klęsk żywiołowych, zgodnie z zasadami określonymi w rozporządzeniu Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 ([9]); podkreśla również potrzebę wdrożenia środków zapobiegawczych nie tylko w celu ograniczenia przyszłych szkód, ale również w celu zapobieżenia zaostrzeniu warunków ryzyka w następstwie katastrof, takich jak powodzie, pożary lasów, osuwiska lub wysychanie jezior i rzek; podkreśla znaczenie odpowiedniej elastyczności między poszczególnymi programami; podkreśla, że pomoc w ramach FSUE nie powinna być udzielana ze szkodą dla finansowania unijnego otrzymywanego przez państwa członkowskie w ramach innych programów lub strategii politycznych Unii; przypomina, że państwa członkowskie mogą przyznawać pomoc państwa zgodnie z obowiązującymi przepisami unijnymi, zwłaszcza przedsiębiorstwom rolnym, które poniosły szkody w wyniku klęsk żywiołowych;
7. zauważa, że 21 października 2024 r. Komisja przedłożyła wniosek ustawodawczy w sprawie regionalnego wsparcia na rzecz odbudowy w sytuacjach nadzwyczajnych w następstwie klęski żywiołowej ([10]) oraz w sprawie szczególnych środków w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) w celu udzielenia dodatkowego wsparcia państwom członkowskim dotkniętym klęskami żywiołowymi ([11]) z myślą o zapewnieniu większej elastyczności przy wykorzystywaniu funduszy;

([9]) Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz.U. L 57 z 18.2.2021, s. 17).

([10]) Wniosek Komisji Europejskiej z dnia 21 października 2024 r. dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie RESTORE – regionalnego wsparcia na rzecz odbudowy w sytuacjach nadzwyczajnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) 2021/1058 i rozporządzenie (UE) 2021/1057 (COM(2024)0496).

([11]) Wniosek Komisji Europejskiej z dnia 21 października 2024 r. dotyczący rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady zmieniającego rozporządzenie (UE) 2020/2220 w odniesieniu do szczególnych środków w ramach Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) w celu udzielenia dodatkowego wsparcia państwom członkowskim dotkniętym klęskami żywiołowymi (COM(2024)0495).

8. przypomina o znaczeniu szybkiej i solidnej oceny szkód, która będzie należycie uwzględniać skutki gospodarcze, i wzywa do wzmożenia wysiłków operacyjnych w celu skrócenia średniego czasu uruchamiania zaliczek przy jednoczesnym zapewnieniu ochrony budżetu Unii;

9. podkreśla pilną potrzebę uruchomienia natychmiastowej pomocy finansowej za pośrednictwem FSUE, by wsparcie mogło dotrzeć do dotkniętych regionów w odpowiednim czasie;

10. zatwierdza decyzję załączoną do niniejszej rezolucji;

11. zobowiązuje swoją przewodniczącą do podpisania wraz z przewodniczącym Rady niniejszej decyzji i zarządzenia jej publikacji w *Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej*;

12. zobowiązuje swoją przewodniczącą do przekazania niniejszej rezolucji wraz z załącznikiem Radzie i Komisji.

ZAŁĄCZNIK

DECYZJA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY

w sprawie uruchomienia Funduszu Solidarności Unii Europejskiej w celu udzielenia pomocy Niemcom i Włochom w związku z powodziami, do których doszło w 2024 r.

(Tekst tego załącznika nie został powtórzony w tym miejscu, ponieważ odpowiada on końcowej wersji decyzji (UE) 2024/3105.)